

Projekat „Regionalna mreža za razvoj kapaciteta (RCDN) za usluge vodosnabdjevanja, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda“
RCDN Webinar „Saradnja jedinica lokalne samouprave i javnih vodovodnih preduzeća u pružanju vodnih usluga za vrijeme COVID-19 pandemije“

**RCDN
WEBINAR**

RCDN WEBINAR

**SARADNJA
OPŠTINA I
JAVNIH
VODOVODNIH
PREDUZEĆA
ZA VREME COVID-19
PANDEMIJE**

12.05.2020

**SA 80+
UČESNIKA**

Zaključci:

- 1. Suštinsko pitanje je likvidnost javnih vodovodnih preduzeća (JVP).** Već postoje podaci da su prihodni JVP za april 2020 godine smanjeni za otprilike 20%. Zbog posljedica koje će COVID-19 pandemije imati na smanjenje ekonomske aktivnosti, a time i prihode korisnika usluga moguće je da će ovaj postotak u narednim mjesecima biti još i veći. Sa druge strane JVP su i do sada poslovali otežano u financijskom smislu zbog cijena koje ne pokrivaju u potpunosti troškove pružanja usluge. Većina JVP je opterećena i kreditnim zaduženjima za izgradnju vodne infrastrukture, kod domaćih ili stranih financijskih institucija i pitanje je kako će u ovakvim okolnostima vraćati anuitete prispjelih obaveza. Zbog svega ovog pitanje likvidnosti i financijskog aspekta poslovanja JVP, kao i podrške Jedinica Lokalne Samouprave (JLS) po ovom pitanju nameće se kao nova tema za neke buduće RCDN webinare.
- 2. JVP daju više usluga sa manje sredstava, resursa i ljudi.** Kriza koju je prouzrokovala pandemije virusa COVID-19 stavila je higijenu kao jednu od primarnih potreba gdje je voda neophodna kako se održavanje lične higijene tako i higijene privatnih i javnih prostora. Zbog toga su JVP u obavezi nastaviti pružati usluge 24 sata u danu, 7 dana u sedmici. Pored toga većina JVP je uvela i nove usluge kao što su priprema dezinfekcijskih sredstava, dezinficiranje javnih prostora i javnih ustanova i sl. Pri tome su radili sa smanjenim resursima, prije svega ljudskim jer su preporuke kriznih štabova nalagale odvajanje smjena, poštedu ugroženih skupina od izlaganja kontaktima, rad od kuće, itd. Pristup ostalim resursima je isto tako bio smanjen zbog poteškoća u provođenju nabavki, zatim potreba nabavke zaštitnih sredstava, a u isto vrijeme smanjeni su prihodi.
- 3. COVID-19 pandemije i kriza koju je prouzrokovala nametnula je „Krizni menadžment“ kao top temu.** RCDN kao i asocijacije treba nastaviti sa obukama jer su one neophodne za vodni sektor imajući u vidu ovu temu, kako za JVP tako i za JLS.
Pored toga potrebno je uvrstiti i procedure za finansijsko upravljanje u kriznim situacijama jer u postojećim obukama ova tema nije obuhvaćena.
- 4. Saradnja JVP i JLS je nužna u svakom slučaju, a naročito u vremenu krize izazvane COVID-19 pandemijom. Jak JVP može postojati samo ako iza njega postoji snažna i predana podrška JLS i obratno.**
- 5. Izazov borbe sa pandemijom je ujedno i prilika za vodne usluge koje su u normalnim uvjetima i kada sve funkcioniše „nevidljive“ ali kada usluga ne funkcioniše onda je „top“ tema javnosti.** Prilika je ovo da se promijeni percepcija o vodnim uslugama i o vodovodnim poduzećima i da je ponovno vratimo u

pozitivnom smislu u fokus javnosti i postignemo da se što više cijene vodovodne usluge i napori koje ulažu JVP i JLS da osiguraju njihovo neometano funkcioniranje i što veću pokrivenost uslugama.

6. **Kroz ovaj izazov JVP su dobili priliku da se ojača preduzeće i time stvori otpornost na ovakve i slične situacije u budućnosti. Uvode se nove usluge i donose se važne strateške odluke čime se jača otpornost preduzeća.**
7. **Predstavnici JVP su potvrdili da je svo vrijeme trajanja krize izazvane COVID-19 pandemijom voda koju su isporučivali korisnicima bila sigurna.** Isto to potvrdila su i preliminarana znanstvena istraživanja o prisutnosti COVID-19 virusa u pitkoj vodi iz vodovodnog sistema što je jako važna poruka za javnost koju treba komunicirati.
8. **Znanstvena istraživanja stručnjaka iz Holandije i Švicarske su pokazala tragove virusa COVID-19 u otpadnim vodama (referenca video koji je prikazan tokom webinara). Ovo je važna informacija i otpadne vode mogu poslužiti za dalja istraživanja što opet stavlja vodne usluge u fokus jer sistemi odvodnje i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda mogu poslužiti kao izvor podataka za praćenje pandemije i za dalja istraživanja, kao i za uspostavljanje sistema za rano upozoravanje.**
9. **Asocijacije JVP i Asocijacije JLS su snažna podrška svojim članicama, JVP i JLS, u pogledu jačanje kapaciteta, mogućnosti razmjene iskustava i najboljih praksi u borbi sa pandemijom, a naročito za artikuliranje njihovih potreba i zagovaranja za najvažnije pitanja kao što su: likvidnost JVP, prolongiranje obaveza prema međunarodnim i domaćim finansijskim institucijama, dobivanje dodatne finansijske pomoći domaćih i međunarodnih finansijskih institucija te zajednička komunikacija važnim poruka prema javnosti.**
10. **U ovakvoj kriznoj situaciji potrebno je iskazati zahvalnost svih nas ljudima koji rade u vodnom sektoru. Ovo se odnosi kako na one koji nose odgovornost i svakodnevno se suočavaju sa donošenjem važnih odluka, a tako i na one ljude koji direktno rade na samim sistemima i svakodnevno su izloženi rizicima.**